

Clarice Lispector

***L'hora de
l'estrella***

Traduït per Josep Domènech Ponsatí

CLUB EDITOR

A hora da estrela

1a edició catalana: novembre de 2020

© 1977, 2020, Paulo Gurgel Valente

© 2020, Josep Domènech Ponsatí, per la traducció

© 2020, Nora Catelli, pel postfaci

© 2020, Club Editor 1959, S.L.U., per aquesta edició

Carrer Coves d'en Cimany, 2 – 08032 Barcelona

info@clubeditor.cat

www.clubeditor.cat

Dibuix de la guarda: Alejandro Dardik

Disseny de col·lecció: Àngel Uzkiانو

Correcció: Joana Castells, Catalina Serra, Maria Bohigas

Producció de l'ebook: booqlab

ISBN: 978-84-732-9286-3

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot realitzar amb el permís dels seus titulars, a part de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a cedro si necessiteu fotocopiar-ne o escanejar-ne fragments.

Clarice Lispector

L' hora de l' estrella

Traduït per Josep
Domènech Ponsatí
Amb un postfaci
de Nora Catelli

CLUB EDITOR
BARCELONA

L'HORA DE L'ESTRELLA

La culpa és meva

0

L'hora de l'estrella

0

Ella que s'espavili

0

El dret al crit

Arice Dispecto

. Pel que fa al futur.

0

Lament d'un blues

0

Ella no sap cridar

0

Una sensació de pèrdua

0

Xiulet en el vent fosc

0

Jo no puc fer-hi res

0

Registre dels fets anteriors

0

Història lacrimògena de canya i cordill

0

Sortida discreta per la porta del darrere

DEDICATÒRIA DE L'AUTOR
(en realitat Clarice Lispector)

Així doncs, dedico aquesta cosa a l'antic Schumann i la seva dolça Clara, que avui són ossos, pobres de nosaltres. Em dedico al color vermell, molt escarlata com la meva sang d'home en plena edat i per tant em dedico a la meva sang. Em dedico sobretot als gnoms, nans, sílfides i nimfes que m'habiten la vida. Em dedico a l'enyorança de la meva antiga pobresa, quan tot era més sobri i digne i jo no havia menjat mai llagosta. Em dedico a la tempesta de Beethoven. A la vibració dels colors neutres de Bach. A Chopin que m'estova els ossos. A Stravinsky que em va sorprendre i amb qui vaig volar en foc. ¿A "Mort i transfiguració", en què Richard Strauss em revela un destí? Sobretot em dedico a les vigílies d'avui i a avui, al transparent vel de Debussy, a Marlos Nobre, a Prokofiev, a Carl Orff, a Schönberg, als dodecafònics, als crits aspres dels electrònics —a tots aquests que en mi han arribat a zones esgarrifosament inesperades, tots aquests profetes del present i que a mi em van vaticinar a mi mateix fins al punt que en aquest instant esclato en: jo. Aquest jo que és vosaltres perquè no aguanto ser només mi, necessito els altres per aguantar-me dret, de tan burro que sóc, jo esbiaixat, al cap i a la fi què és el que s'ha de fer sinó meditar per caure en aquell buit ple que sols s'aconsegueix amb la meditació. Meditar no necessita tenir resultats: la meditació pot tenir com a finalitat tan sols ella mateixa. Jo medito sense paraules i sobre el no-res. El que em pertorba la vida és escriure.

I —i cal no oblidar que l'estructura de l'àtom no es veu però es coneix. Sé moltes coses que no he vist. I vosaltres també. No es pot donar una prova d'existència del que és més veritable, la manera és creure-hi: creure-hi plorant.

Aquesta història passa en estat d'emergència i de calamitat pública. Es tracta d'un llibre inacabat perquè li falta la resposta. Resposta que espero que algú al món em doni. ¿Vosaltres? És una història en tanticolor per tenir algun luxe, per Déu, que jo també ho necessito. Amén per a tots nosaltres.

TOT EN EL MÓN va començar amb un sí. Una molècula va dir sí a una altra molècula i va néixer la vida. Però abans de la prehistòria hi havia la prehistòria de la prehistòria i hi havia el mai i hi havia el sí. Sempre hi ha sigut. No sé pas què, però sé que l'univers mai no ha començat.

Que ningú no s'equivoqui, només assoleixo la senzillesa amb molt d'esforç.

Mentre tingui preguntes i no hi hagi resposta continuaré escrivint. ¿Com començar pel principi, si les coses passen abans de passar? ¿Si abans de la pre-prehistòria ja hi havia els monstres apocalíptics? Si aquesta història no existeix, començarà a existir. Pensar és un acte. Sentir és un fet. Tots dos junts —sóc jo qui escric el que estic escrivint. Déu és el món. La veritat és sempre un contacte interior i inexplicable. La meua vida més veritable és irreconeixible, extremament interior i no té una sola paraula que la signifiqui. El cor se m'ha buidat de tot desig i es redueix al propi últim o primer batec. El mal de queixal que recorre aquesta història ens ha fet una fiblada fonda en plena boca. Aleshores canto, alt i agut, una melodia sincopada i estrident —és el meu propi dolor, jo que carrego el món i hi ha manca de felicitat. ¿Felicitat? No he vist mai una paraula més boja, inventada per les nordestines que van per aquests mons de Déu a cabassos.

Com ara diré, aquesta història serà el resultat d'una visió gradual —fa dos anys i mig que vaig a poc a poc descobrint-ne els perquès. És visió de la imminència de. ¿De què? Qui sap si més endavant ho sabré. Com que escric en el mateix moment en què em llegeixen. Només no començo pel final que justificaria l'inici —com la mort sembla dir sobre la vida— perquè he de registrar els fets antecedents.

Escric en aquest instant amb un cert pudor previ pel fet d'estar-vos envaint amb aquesta narració tan exterior i explícita. Des d'on, tanmateix, fins i tot panteixant de tan viva de vida, la sang podrà potser regalimar i després quallar en cubs de gelea trèmula. ¿Serà aquesta història un dia el

meu coàgul? Vés a saber. Si hi ha veracitat —i és evident que la història és veritable encara que sigui inventada— que cadascú la reconegui en si mateix, perquè tots nosaltres som un i qui no té pobresa de diners té pobresa d'esperit o enyorança perquè li falta una cosa més preciosa que l'or. Hi ha gent a qui li falta això tan delicat que és l'essencial.

¿Com és que sé tot el que seguirà i que encara ho desconec, ja que mai no ho he viscut? És que en un carrer de Rio de Janeiro he copsat en l'aire, de cop i volta, el sentiment de perdició en la cara d'una noia nordestina. No cal dir que jo de petit em vaig criar en el Nord-est. També sé coses pel fet d'estar vivint. Qui viu ho sap, fins i tot sense saber que ho sap. És així que vosaltres sabeu més del que us penseu i us feu passar per beneits.

Em proposo escriure alguna cosa que no sigui complexa, tot i que estic obligat a fer servir les paraules que us sostenen a vosaltres. La història —determino amb un fals lliure albir— tindrà set personatges i jo en sóc un dels més importants, esclar. Jo, Rodrigo S. M. Aquest serà un relat antic, perquè no vull ser modernet ni inventar modismes per ser més original. Per tant, provaré de fer, contra el meu costum, una història amb inici, mig i *gran finale* seguit de silenci i de pluja que cau.

Sí, una història exterior i explícita, però plena de secrets —començant per un dels títols, “Pel que fa al futur”, que va precedit per un punt final i seguit d'un altre punt final. No es tracta d'un caprici meu —al final potser s'entén la necessitat de la delimitació. (Amb prou feines albiro el final que, si la meua pobresa ho permet, vull que sigui grandíols.) Si en comptes de punt anés seguit de punts suspensius, el títol estaria obert a possibles imaginacions per part de tots vosaltres, potser fins i tot malsanes i despietades. Bé, és veritat que tampoc no tinc pietat del meu personatge principal, la nordestina: és un relat que vull fred. Però tinc el dret de ser dolorosament fred, i vosaltres no. És per tot això que no us dono el torn de paraula. No es tracta només de narrativa, sinó de vida primària que respira, respira, respira. Material porós, un dia viuré aquí la vida d'una molècula amb el seu estrèpit possible d'àtoms. El que escric és més que una invenció, és la meua obligació parlar d'aquesta noia entre milers. És el meu deure, encara que sigui amb poca traça, revelar-li la vida.